

ARESZT CYWILNY

eBook

**RADCA PRAWNY
PRZEMYSŁAW OSTRZYŻEK**

Szanowny Czytelniku !

Z tego eBooka dowiesz się **czy, kiedy i na jak długo** możesz być aresztowany w sprawie cywilnej.

Omawiając niektóre zagadnienia wskazałem na orzecznictwo sądowe, co pozwala zorientować się jak sądy podchodzą do sprawy aresztu cywilnego.

Areszt cywilny nie jest bowiem zagadnieniem teoretycznym, lecz stosowanym w praktyce.

Dlatego lepiej zawczasu wiedzieć w jakich okolicznościach może być zastosowany.

Życzę przyjemnej lektury.

SPIS TREŚCI

Aresztowanie świadka	3
Aresztowanie dłużnika w sprawie o wyjawienie majątku	7
Aresztowanie dłużnika na etapie postępowania egzekucyjnego	8
Pozbawienie wolności za ułżenie sądowi lub naruszenie powagi sądu	11
Nota prawna	15

ARESzt ŚWIADKA

Świadek może być ukarany aresztem przez sąd cywilny w trzech przypadkach:

- **w razie nieuzasadnionej odmowy zeznań**
- **w razie nieuzasadnionej odmowy złożenia przyrzeczenia**
- **w razie nieuzasadnionej odmowy odpowiedzi na pytanie.**

Areszt nie może przekraczać jednego tygodnia i wykonuje się go na podstawie przepisów kodeksu postępowania karnego.

Zatem areszt zarządza sąd cywilny a samo wykonanie aresztu podlega przepisom procedury karnej.

Każdy z trzech przypadków nieuzasadnionego zachowania się świadka jest oceniany przez sąd pod kątem uprawnienia świadka do odmowy składania zeznań czy odmowy odpowiedzi na pytanie.

Gdy sąd uzna że świadek nie może korzystać z przepisów pozwalających na odmowę składania zeznań lub odpowiedzi na pytanie, a zatem, że zachowanie świadka jest nieuzasadnione, to ukarze świadka grzywną.

Areszt bowiem nie jest obligatoryjny.

Dopiero gdy nic innego na świadka już „nie działa” a zeznanie jest istotne w sprawie, to sąd może, choć nie musi, zdecydować się na areszt.

Aresztowanie świadka jest karą fakultatywną, która może być wymierzona obok kary grzywny.

Gdy grzywna nie spełnia swojego celu i świadek nadal zachowuje się w sposób nieuzasadniony - odmawia zeznań, odpowiedzi na pytanie, czy złożenia przyrzeczenia, i pomimo pouczenia świadka przez sędziego o możliwości ukarania aresztem, oraz po wysłuchaniu obydwu stron procesu co do tej sytuacji i zasadności zastosowania aresztu, sąd może zastosować areszt.

Zatem świadek jest uprzedzony o możliwości zastosowania wobec niego aresztu.

Strony procesu także mają możliwość wypowiedzenia się w kwestii zasadności zastosowania takiej kary.

Zarządzenie aresztu jest więc ostatecznością, która nie ma na celu nałożenia kary dla samej kary, lecz zmuszenie opornego świadka do złożenia zeznań, udzielenia odpowiedzi na pytanie lub złożenia przyrzeczenia.

Areszt może trwać tydzień.

Lecz mogą to być tylko dwa, trzy dni albo pięć.

W każdym razie maksymalny czas trwania aresztu to jeden tydzień.

Zatem może się zdarzyć że świadek został ukarany zarówno karą grzywny, jak i aresztem.

Skoro celem aresztu nie jest tylko ukaranie lecz przymuszenie świadka do właściwego zachowania się, to jeśli świadek jednak zdecyduje się zeznawać, czy złożyć przyrzeczenie, sąd areszt uchyli.

Tak samo sąd uchyli areszt jeśli sprawa zakończy się w instancji w której dopuszczony został dowód z przesłuchania tego świadka.

Na zarządzenie aresztowania świadka przysługuje zażalenie do sądu II instancji.

**ARESztOWANIE DŁUŻNIKA
W SPRAWIE O WYJAWIENIE MAJĄTKU**

Areszt może być zastosowany także wobec dłużnika.

Nie chodzi o więzienie za długi, jak w powieści Karola Dickensa „Klub Pickwicka”, lecz o przymuszenie dłużnika do stawienia się do sądu w celu wyjawienia majątku, odpowiedzi na zadane pytanie lub do złożenia przyrzeczenia.

Sąd wzywa dłużnika do stawienia się do sądu w celu wyjawienia majątku i już w tym wezwaniu poucza o skutkach ewentualnego, nieusprawiedliwionego niestawiennictwa, odmowy odpowiedzi na pytanie czy złożenia przyrzeczenia.

W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa lub odmowy złożenia wykazu majątku lub odmowy złożenia przyrzeczenia, sąd może nakazać

przymusowe doprowadzenie, nałożyć grzywnę lub zastosować areszt na czas nieprzekraczający miesiąca.

ARESzt DŁUŻNIKA NA ETAPIE POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO

Areszt jest ostatecznością i ma na celu skłonienie dłużnika do odpowiedzi na pytanie w sprawie o wyjawienie majątku, złożenie wykazu majątku lub złożenie przyrzeczenia.

Jeśli dłużnik już jest w areszcie i zdecyduje się złożyć wykaz majątku lub złożyć przyrzeczenie, to na jego żądanie sąd przyjmie wykaz i odbierze przyrzeczenie, po czym zwolni z aresztu.

Areszt może być stosowany wobec dłużnika także w sprawie egzekucyjnej, polegającej na obowiązku zaprzestania przez dłużnika dokonywania jakiegś

czynności, albo nie przeszkadzania czynności dokonywanej przez wierzyciela.

Chodzi o takie działania dłużnika, które - na przykład - zakłócają korzystanie z sąsiedniej nieruchomości, jak palenie śmieci, wykonywanie robót ziemnych zagrażających utratą oparcia sąsiedniej nieruchomości, przykładowo przez zagrożenie osunięcia się skarpy.

Przykładem nieprzeszkadzania czynności wierzyciela jest obowiązek nieprzeszkadzania wykonywania przez wierzyciela służebności przejazdu lub przechodu przez nieruchomość dłużnika lub obowiązek nieprzeszkadzania wykonywania służebności polegającej na prawie czerpania wody.

Jeśli dłużnik działa wbrew temu obowiązkowi, sąd może nałożyć na niego grzywnę, a na wypadek niezapłacenia zarządzić zamianę grzywny na areszt.

Czas trwania aresztu nie może przekroczyć w tej samej sprawie sześciu miesięcy.

Wykonanie aresztu sąd powierza komornikowi, który sprowadza dłużnika do miejsca osadzenia.

Koszty wykonania aresztu, w tym koszty sprowadzenia dłużnika do zakładu karnego oraz wyżywienia przez cały czas trwania aresztu, pokrywa w praktyce wierzyciel ze specjalnie na ten cel wyłożonej zaliczki.

Koszty te powinny być pokrywane także z zarobków dłużnika, który w miarę możliwości powinien wykonywać pracę zarobkową wewnątrz zakładu karnego.

W braku takiej pracy dłużnik powinien być zatrudniony przy pracach porządkowych.

Jednakże wobec braku miejsc pracy dla osadzonych, za pobyt dłużnika w areszcie w praktyce płaci w całości wierzyciel.

Na postanowienie sądu wymierzające grzywnę z zamianą na areszt przysługuje zażalenie do sądu II instancji.

POZBAWIENIE WOLNOŚCI ZA UBLIŻENIE SĄDOWI LUB NARUSZENIE POWAGI SĄDU

Bez względu na to czy chodzi o wydział cywilny, karny, pracy, rodzinny czy gospodarczy, w razie naruszenia powagi sądu lub ubliżenia sądowi, możesz być ukarany karą porządkową pozbawienia wolności na okres do czternastu dni.

Są cztery przypadki uprawniające sąd do zastosowania kary pozbawienia wolności :

- **naruszenie powagi sądu**
- **naruszenie spokoju sądu**
- **naruszenie porządku czynności sądowych**
- **ubliżenie sądowi.**

Naruszenie powagi sądu, czyli zniewaga, najczęściej ma miejsce wtedy, gdy świadek lub strona stawia się na rozprawę w stanie nietrzeźwości.

Znieważenie sądu może być wyrażone słowem, gestem, czy w każdy inny sposób.

Stawienie się na rozprawę w stanie znacznej nietrzeźwości Sąd Apelacyjny w Katowicach ocenił

jako zniewagę sądu - orzeczenie w sprawie II AKz 701/11 z 26.10.2011r.

Z ubliżeniem sądowi mamy do czynienia na przykład w sytuacji, gdy sędziemu strona zarzuca bezpodstawnie, że w innej sprawie sędzia okazał wobec strony stosunek emocjonalny o bardzo mocnym nasileniu negatywnym, że wyraził się na jego temat w sposób nieprawdziwy.

Także wtedy, gdy gołosłownie oskarża członka składu orzekającego o brak bezstronności, a także o popełnienie przestępstwa na jego szkodę.

Tego typu zarzuty obrażają sąd albowiem podważają jego kompetencje do sprawiedliwego rozstrzygnięcia sporów i deprecjonują wyroki wydawane w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej - tak WSA w Krakowie w sprawie II SAB/Kr 34/07 z 31.03.2008r.

Do naruszenia porządku czynności sądowych dochodzi wtedy, gdy przykładowo strona składa oświadczenia pomimo nie udzielenia jej głosu przez sędziego, bądź gdy kontynuuje składanie oświadczeń po odebraniu jej głosu.

Także podnoszenie głosu, komentowanie czynności sądu na przykład wydanego zarządzenia, pomimo wezwania przez sędziego do zachowania spokoju i powagi, jest naruszeniem spokoju i porządku czynności sądowych - tak Sąd Najwyższy w sprawie WZ 19/13 z 10.10.2013r.

Najczęściej sądy wymierzają kary grzywny.

W sytuacjach drastycznych stosuje się pozbawienie wolności.

Dziękuję za uwagę.

Jeśli Czytelnik chciałby pogłębić wiedzę, to zapraszam na blog prawniczy na stronie www.ostrzyzek.pl

Radca Prawny
Przemysław Ostrzyżek
ostrzyzek.pl

NOTA PRAWNA

Ten eBook jest objęty moimi autorskimi prawami osobistymi i majątkowymi. Zawartość eBooka można udostępnić tylko nieodpłatnie i tylko osobom bliskim. Bez pisemnej zgody nie można kopiować, udostępniać, zwielokrotniać ani publikować tekstu w całości lub we fragmentach, ani w internecie ani w inny sposób.

Dozwolone jest korzystanie z eBooka wyłącznie na własne potrzeby prywatne.

ARESzt CYWILNY

Wydanie I.

Tekst, zdjęcia i projekt graficzny Przemysław Ostrzyżek.

Warszawa, listopad 2022

